

Procedury postępowania nauczycieli w sytuacji zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją i przestępczością

Spis treści:

Cele, zasady współpracy z rodzicami, metody współpracy z policją.....	4
Sporządzanie dokumentacji ze zdarzenia.....	5
<u>I Zagrożenia zewnętrzne:</u>	
Wtargnięcie napastnika (terrorysty) do szkoły.....	7
Podłożenie ładunku wybuchowego.....	10
Podłożenie podejrzanego pakunku.....	11
Wypadek skażenia chemicznego lub biologicznego szkoły.....	12
<u>II. Zagrożenia wewnętrzne:</u>	
Procedura postępowania w przypadku kradzieży.....	15
Procedura postępowania w przypadku dewastacji mienia i cudzej własności.....	16
Procedura postępowania w przypadku używania przez uczniów wulgaryzmów..	16
Agresywne zachowanie ucznia wobec nauczyciela / innego pracownika szkoły (obrażanie, groźby słowne, naruszenie nietykalności osobistej).....	17
Agresywne zachowanie ze strony ucznia wobec innego ucznia (przemoc fizyczna i psychiczna).....	18
Realne zagrożenie samobójstwem ucznia.....	19
Procedura postępowania w przypadku posiadania przez ucznia papierosów lub ich palenia na terenie szkoły, podczas wycieczek i imprez organizowanych przez szkołę (dotyczy także e-papierosów).....	20
Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że na terenie szkoły przebywa uczeń znajdujący się pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.....	21

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia posiadania przez ucznia substancji przypominającej wyglądem narkotyk środki odurzające lub dopalacze.....	22
Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.....	23
Procedura postępowania w przypadku podejrzenia posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych (ostre narzędzia np. nóż, żyletka itd.).....	23
Procedura postępowania na wypadek wystąpienia przypadków pedofilii w szkole.....	24
Procedura postępowania na wypadek wystąpienia przypadków rozpowszechniania pornografii w szkole przez ucznia.....	25
Procedura postępowania w sytuacji wystąpienia przypadków niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole.....	25
Procedura postępowania na wypadek wystąpienia przypadków prostytucji w szkole lub wśród uczniów.....	27
Procedura dotycząca samowolnego opuszczenia budynku Zespołu Szkół przez ucznia w czasie zajęć	28
Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa	29
Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego....	29
Procedura reagowania na ujawnienie cyberprzemocy.....	30

Cele, zasady współpracy z rodzicami, metody współpracy z policją

Cele:

1. usprawnienie oraz zwiększenie skuteczności oddziaływań szkoły w sytuacjach zagrożenia
2. wypracowanie jednolitych metod współpracy między rodzicami a szkołą
3. promowanie zachowań i postaw godnych naśladowania
4. wpłynięcie na proces socjalizacji młodzieży
5. zwiększenie wychowawczej roli szkoły, wyznaczenie jasnych i czytelnych reguł postępowania oraz określonych granic

W celu określenia warunków zapewniających uczniom bezpieczeństwo w szkole ustala się, co następuje:

1. W każdym przypadku, rozwiązywania problemów związanych z naruszeniem przez ucznia obowiązujących w szkole zasad, niezbędna jest ścisła współpraca przedstawicieli szkoły z rodzicami ucznia.
 - a) Rodzice ucznia są bezzwłocznie zawiadamiani o każdym przypadku naruszenia przez niego obowiązujących w szkole zasad związanych z bezpieczeństwem.
 - b) W celu rozwiązywania zaistniałego problemu wychowawca w porozumieniu z pedagogiem lub psychologiem szkolnym:
 - ustala jak najbliższy termin spotkania z uczniem i jego rodzicami,
 - prowadzi rozmowę interwencyjną z uczniem,
 - prowadzi rozmowę z rodzicami, w czasie której wspólnie ustalają dalsze działania wobec dziecka, zasady współpracy między rodzicami a szkołą, oraz (ewentualnie) możliwość uzyskania pomocy specjalistycznej,
 - uczeń w obecności rodziców podpisuje kontrakt, w którym zobowiązuje się do przestrzegania określonych w kontrakcie reguł zachowania,
 - nadzór nad wypełnieniem kontraktu przez ucznia sprawuje wychowawca i rodzice.
 - c) Uczniowie potrzebujący pomocy specjalistycznej są kierowani do odpowiedniej poradni/placówki,
 - d) Brak współpracy ze strony rodziców oraz dalsze łamanie regulaminu szkoły przez ucznia powodują konieczność podjęcia innych działań przewidzianych prawem:
 - zastosowanie określonych w statucie szkoły konsekwencji dyscyplinarnych,
 - zgłoszenie sprawy do sądu rodzinnego.
2. W przypadku zagrożenia zdrowia ucznia szkoła zapewnia mu niezbędną opiekę medyczną (np. opieka higienistki, wezwanie pogotowia).

3. Policja jest wzywana w przypadku:
 - a) gdy zachowanie ucznia zagraża bezpieczeństwu innych osób lub jemu osobiście,
 - b) znalezienia na terenie szkoły nielegalnych substancji psychoaktywnych,
 - c) gdy istnieje podejrzenie, że uczeń może posiadać nielegalne substancje psychoaktywne,
 - d) kradzieży lub innych wykroczeń.
 - e)

Metody współpracy szkoły z policją

1. W ramach pracy profilaktyczno – wychowawczej szkoła i policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń.
2. Koordynatami współpracy są: pedagog szkolny oraz specjalista do spraw nieletnich i patologii właściwej jednostki policji.
3. Ze szkołą współpracuje także dzielnicowy, w rejonie, którego znajduje się szkoła.
4. W ramach współpracy policji ze szkołą prowadzi się:
 - Spotkania Rady Pedagogicznej z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich i patologii, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością i demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym.
 - Spotkania tematyczne młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości, zachowań ryzykownych, sposobów unikania zagrożeń.
 - Wymianę informacji o zdarzeniach na terenie szkoły wypełniających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży;
 - Wspólny, współudział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobiegania demoralizacji i przestępczości nieletnich.

Sporządzanie dokumentacji ze zdarzenia

W każdym wyżej wymienionych przypadków wymagana jest notatka służbowa ze zdarzenia. Sporządza ją nauczyciel będący świadkiem zdarzenia lub ten, który jako pierwszy otrzyma o nim informację. Przygotowany dokument przekazuje się dyrektorowi szkoły i pedagogowi szkolnemu. Dodatkowo wychowawca pedagog szkolny, psycholog i higienistka dokumentują wszelkie działania dotyczące zdarzeń (notatki z rozmów z rodzicami, interwencji policji, pogotowia ratunkowego, kontaktów z pracownikami OPS itd

I Zagrożenia zewnętrzne

Wtargnięcie napastnika (terrorysty) do szkoły

Terrorysta - osoba posługująca się bronią, która eliminuje lub próbuje wyeliminować osoby znajdujące się na określonym obszarze, w obiekcie lub budynku.

Poniższe rekomendacje odnoszą się do niezbędnej reakcji nauczyciela i dotyczą sytuacji wtargnięcia napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią, który strzela do osób znajdujących się na korytarzu i w salach lekcyjnych, tzw. aktywny strzelec.

1. Jeżeli nie miałeś szansy na ucieczkę, ukryj się, zamknij drzwi na klucz (zabarykaduj się) - szybkie zamknięcie drzwi może uniemożliwić napastnikowi wejście do pomieszczenia i zabicie kolejnych osób.

2. Wycisz i uspokój uczniów - wszelkie dźwięki wydostające się z sal lekcyjnych mogą spowodować próbę wejścia napastnika do pomieszczenia lub ostrzelanie sali lekcyjnej przez drzwi czy ścianę.

3. Zaopiekuj się uczniami, którzy potrzebują pomocy - należy zwrócić szczególną uwagę na dzieci, które specyficznie reagują na stres i mogą mieć problemy z opanowaniem emocji.

4. Każ bezwzględnie wyciszyć, wyłączyć telefony - niespodziewane sygnały telefonów mogą zdradzić obecność osób wewnątrz zamkniętych pomieszczeń i zachęcić napastnika do wejścia.

5. Poinformuj policję wysyłając informację tekstową - SMS o zaistniałej sytuacji - w przypadku wtargnięcia napastnika do szkoły niezbędnym jest natychmiastowe przekazanie informacji policji.

6. Zasłoń okno, zgaś światło - należy zaciemnić salę aby utrudnić obserwację osób zabarykadowanych w salach lekcyjnych przez osoby współpracujące z napastnikami, a znajdujące się na zewnątrz obiektu szkolnego.

7. Nie przemieszczaj się - przemieszczanie się może powodować dźwięki lub cień, który może zostać zauważony przez napastników.

8. Stań poniżej linii okien, zejź ze światła drzwi - przebywanie w świetle drzwi rzuca cień i może zostać zauważone przez napastników.

9. Zejź z linii strzału, połóż się na podłodze - z reguły napastnicy strzelają na wysokości około 1 do 1,5 m. Strzały z broni palnej bez problemu penetrują drzwi i mogą zabić osoby znajdujące się wewnątrz.

10. Jeżeli padną strzały, nie krzycz - napastnicy oddając na ślepo strzały przez zamknięte drzwi chcą sprowokować krzyki przerażonych osób i upewnić się czy w salach rzeczywiście nikogo nie ma.

11. Nie otwieraj nikomu drzwi - interweniujące oddziały policji w przypadku takiej konieczności same otworzą drzwi. Napastnicy mogą zmusić osoby funkcyjne do przekazania komunikatu, który ma spowodować otwarcie drzwi.

12. W przypadku wtargnięcia napastnika do pomieszczenia podejmij walkę, która może

być ostatnią szansą na uratowanie życia - w sytuacji obecności aktywnego strzelca jego celem jest zabicie jak największej liczby ludzi. W takiej sytuacji podjęcie walki może dać jedyną szansę na uratowanie życia.

W przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad szkołą:

1. Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika - wszelkie próby oporu mogą być uznane przez napastników jako akt agresji i zakończyć się śmiercią zakładników.

2. Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste, np. telefon - wszelkie próby oszukania napastników mogą zakończyć się śmiercią osoby oszukującej.

3. Poinformuj, że nie możesz wykonać jakiegoś polecenia - w takim przypadku ewentualne niewykonanie polecenia napastników nie zostanie potraktowane jako próba oporu.

4. Nie patrz terrorystom w oczy, unikaj kontaktu wzrokowego - w takiej sytuacji patrzenie w oczy może zostać uznane za akt prowokacji i agresji.

5. Nie odwracaj się plecami do napastnika - odwracanie plecami może zostać uznane jako akt agresji czy lekceważenia, utrudnia także orientację w sytuacji.

6. Nie zwracaj na siebie uwagi - niezwracanie na siebie uwagi może zwiększyć szansę na uratowanie życia w przypadku, gdy zamachowcy zdecydują się zabić kogoś dla przykładu.

7. Nie lekceważ napastnika i nie bądź agresywny - brak szacunku i agresja mogą zostać ukarane przez zamachowców.

8. Nie oszukuj terrorysty - oszustwo może zostać potraktowane jako brak szacunku czy agresji i zostać ukarane.

9. Uspokój uczniów, zawsze zwracaj się do nich po imieniu - zwracanie się do uczniów po imieniu pozwala na ich spersonalizowanie, co może spowodować lepsze ich traktowanie przez zamachowców.

10. Poinformuj napastnika o uczniach ze schorzeniami - wiedza ta w konsekwencji obniży agresję ze strony zamachowców wobec dzieci, których zachowanie odstaje od reszty.

11. Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów - każda aktywność podjęta bez zgody zamachowców może zostać potraktowana jako akt oporu czy agresji i w konsekwencji ukarana.

12. Zawsze korzystaj z dobrej woli terrorysty - nigdy nie wiadomo, kiedy kolejny raz będziemy mogli napić się czy zjeść posiłek.

W przypadku działań antyterrorystycznych podjętych przez policję:

- 1. Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów** – możesz zostać uznany za terrorystę - policja w trakcie operacji odbijania zakładników nie jest w stanie odróżnić napastników od ofiar.
- 2. Nie próbuj pomagać służbom ratowniczym, dyskutować z nimi** - próba pomocy siłom bezpieczeństwa bez ich wyraźnej zgody czy prośby może zostać potraktowane jako akt agresji.
- 3. Połóż się na podłodze, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy** - taka pozycja pozwala widzieć ewentualne niebezpieczne narzędzia będące w posiadaniu zamachowców, którzy wtopili się w szeregi zakładników.
- 4. Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się jej działaniom** - postawa taka ułatwia działania policji, a także identyfikację zamachowców, którzy próbują się wtopić w szeregi napastników.
- 5. Nie trzyj oczu w przypadku użycia gazów łzawiących** - tarcie oczu tylko pogarsza skutki użycia gazu łzawiącego.
- 6. Pytaj o pozwolenie zaopiekowania się swoimi uczniami** - wszelkie samowolne działania mogą zostać potraktowane jako akt agresji i mogą utrudnić akcję ratunkową.
- 7. Odpowiadaj na pytania funkcjonariuszy** - policja zbiera kluczowe informacje mające się przyczynić do skutecznej akcji uwolnienia zakładników i identyfikacji zamachowców.
- 8. Bądź przygotowany na traktowanie ciebie jako potencjalnego terrorysty dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona** - w pierwszej fazie operacji odbijania zakładników policja nie jest w stanie odróżnić zakładników od napastników, którzy często próbują się wtopić w tłum i uciec z miejsca ataku.
- 9. Po wydaniu polecenia wyjścia** – opuść pomieszczenie jak najszybciej, oddal się we wskazanym kierunku - w przypadku interwencji sił bezpieczeństwa należy wykonać polecenia dokładnie tak, jak tego chcą siły interwencyjne .
- 10. Nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru** - najważniejsze jest uratowanie życia i zdrowia, a dopiero później ratowanie dóbr materialnych.

Podłożenie ładunku wybuchowego

Specyfika zamachu bombowego polega na tym, że nie rozróżnia on „swoich” czy „obcych”, inaczej niż w przypadku porwania lub użycia broni palnej, które dotyczą konkretnych osób.

Przez materiał wybuchowy rozumiemy związek chemiczny lub mieszaninę kilku związków chemicznych, która jest zdolna w odpowiednich warunkach do gwałtownej reakcji chemicznej i której towarzyszy wydzielenie wielkiej liczby produktów gazowych w postaci wybuchu (detonacji lub deflagracji). Określenie ładunek materiału wybuchowego oznacza określoną ilość materiału wybuchowego przygotowanego do wysadzenia.

Otrzymanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego:

- 1. Prowadząc rozmowę z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego zapamiętaj jak największą ilość szczegółów** - uzyskane informacje/szczegóły mogą być istotne dla policji dla identyfikacji sprawcy alarmu.
- 2. Zapisz natychmiast wszystkie uzyskane lub zapamiętane** informacje - w przypadku stresującej sytuacji po pewnym czasie możesz mieć problemy z przypomnieniem sobie istotnych informacji.
- 3. Poinformuj niezwłocznie o otrzymaniu zgłoszenia osobę odpowiedzialną w szkole za uruchomienie procedury** - osoba odpowiedzialna może zarządzić ewakuację całości personelu szkoły.
- 4. Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji** - ewakuacja musi być rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu odpowiedniego sygnału. Ma ona na celu ochronę personelu przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku.
- 5. Nie używaj telefonu komórkowego** - eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy.
- 6. Sprawdź, jeżeli możesz, czy w klasie pozostały przedmioty, które nie należą do jej wyposażenia** - stwierdzenie obecności nieznanego przedmiotu w klasie może przyspieszyć akcję policji i zminimalizować skutki ewentualnej eksplozji.
- 7. Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb** - w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową.
- 8. W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi** - szybkie sprawdzenie obecności wszystkich dzieci, ułatwi zakończenie ewakuacji całości personelu szkoły.
- 9. Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu** – informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych. Przez podejrzany pakunek rozumiemy przesyłkę, która może zawierać ładunek wybuchowy.

Podłożenie podejrzanego pakunku

Podejrzany pakunek to przesyłka z ładunkiem wybuchowym lub nieznaną substancją.

W przypadku podejrzenia jej otrzymania:

- 1. Odizoluj miejsce znajdowania się podejrzanego pakunku** - należy założyć, że podejrzany pakunek jest ładunkiem wybuchowym, dopóki taka ewentualność nie zostanie wykluczona.
- 2. Nie dotykaj, nie otwieraj i nie przesuвай podejrzanego pakunku** - w przypadku ładunku wybuchowego może on eksplodować w trakcie próby manipulowania.
- 3. Okryj pakunek w przypadku stwierdzenia wydobywania się z niego innej substancji (tylko jeżeli czas na to pozwala)** - okrycie pakunku w przypadku wycieku nieznannej substancji może ograniczyć rozprzestrzenianie się substancji
- 4. Poinformuj o stwierdzeniu pakunku osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury** - osoba odpowiedzialna może zarządzić ewakuację całości personelu szkoły
- 5. Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji** - ewakuacja musi być rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu odpowiedniego sygnału. Ewakuacja ma na celu ochronę personelu przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku.
- 6. Nie używaj telefonu komórkowego** - eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy.
- 7. Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb** - w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową.
- 8. W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi** - szybkie sprawdzenie obecności wszystkich dzieci, ułatwi zakończenie ewakuacji całości personelu szkoły.
- 9. Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu** - informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych.

Wypadek skażenia chemicznego lub biologicznego szkoły

Przez zagrożenie chemiczne rozumiemy uwolnienie niebezpiecznych dla ludzi i środowiska pierwiastków chemicznych oraz ich związków, mieszanin lub roztworów występujących w środowisku lub powstałych w wyniku działalności człowieka. Zagrożenie może wynikać także z stosowania broni biologicznej (broń B, broń bakteriologiczna). W broni B ładunki bojowe są wypełnione mikroorganizmami chorobotwórczymi: bakteriami (węglik, brucelozą etc.) wirusami (ospy, gorączki krwotocznej, zapalenia mózgu, wirusa HIV), toksynami (rycyna, toksyna otulinowa), grzybami lub pierwotniakami.

SYTUACJA, GDY NASTĄPIŁO SKAŻENIE SZKOŁY (SZKOŁA OTRZYMUJE INFORMACJĘ O MOŻLIWYM SKAŻENIU SUBSTANCJĄ CHEMICZNĄ/BIOLOGICZNĄ - NP. TELEFON O ZAMIARZE ATAKU).

Należy wówczas:

- 1) **zaalarmować wszystkich przebywających na terenie szkoły**, a osoby przebywające na zewnątrz ewakuować do budynku szkoły przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru,
- 2) **natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby** - policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego ataku,
- 3) **w budynku - szkole, zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację,**
- 4) w miarę możliwości **gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki** - maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry,
- 5) **przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych**, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji,
- 6) **powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku,**
- 7) do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji **nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych,**
- 8) **oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb** i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

SYTUACJA, GDY SZKOŁA ZOSTAŁA SKAŻONA SUBSTANCJĄ CHEMICZNĄ/BIOLOGICZNĄ, A ZAGROŻENIE ZOSTAŁO WYKRYTE NATYCHMIAST LUB SZYBKO PO JEGO POJAWIENIU SIĘ.

Należy wówczas:

- 1) **nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy,**
- 2) **aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem,**
- 3) **pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację,** nie dopuścić do przeciągów,
- 4) **opuścić pomieszczenie,** w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób,
- 5) **powiadomić osobę odpowiedzialną za zarządzanie kryzysowe w szkole** - dyrektora, zastępcę dyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję,
- 6) **zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je** w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru - rejonów ewakuacji powinno być kilka, znajdujących się w różnych kierunkach od szkoły, gdyż nie znamy kierunku wiatru, z jakiego będzie wiał w czasie przedmiotowego zagrożenia, rejonem ewakuacji powinien być budynek/budynki, a nie otwarta przestrzeń,
- 7) natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji **powiadomić odpowiednie służby** - policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia,
- 8) **jeśli miał miejsce kontakt z substancją, należy: umyć dokładnie ręce wodą i mydłem, zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włożyć do plastikowego worka,**
- 9) **po kontakcie z substancją nie wolno:** jeść, pić, palić do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb - policja, straż pożarna, wyspecjalizowana jednostka zwalczania skażeń i zakażeń,
- 10) **w obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja zamknąć i uszczelnić okna,** drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację,
- 11) **sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją** albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazać policji,
- 12) w miarę możliwości **gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki** - maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry,
- 13) **przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych,** na wypadek przeniknięcia środków biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń - częsta

zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji,

14) **powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku,**

15) **oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.**

SYTUACJA, GDY SZKOŁA ZOSTAŁA SKAŻONA SUBSTANCJĄ CHEMICZNĄ/BIOLOGICZNĄ, A ZAGROŻENIE ZOSTAŁO WYKRYTE PÓŹNO, NP. GDY POJAWIŁY SIĘ OBJAWY REAKCJI NA SUBSTANCJĘ LUB/I OGNISKA ZACHOROWAŃ:

Należy wtedy:

1) **nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy,**

2) **powiadomić osobę odpowiedzialną w szkole za zarządzanie kryzysowe - dyrektora, zastępcę dyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję,**

3) **przykryć substancję np. kocem, aby zapobiec jej rozprzestrzenianiu się,**

4) **pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów,**

5) **opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób,**

6) **ogłosić alarm i wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem, a przebywających na terenie szkoły ewakuować do wnętrza szkoły,**

7) **natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby - policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia,**

8) **w szkole zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia przygotowując się do ewentualnej kwarantanny,**

9) **oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.**

II. Zagrożenia wewnętrzne

Procedura postępowania w przypadku kradzieży

1. Każdy pracownik szkoły, który podejrzewa, że uczeń dopuścił się kradzieży, natychmiast powiadamia o tym jego wychowawcę.
2. Wychowawca podejrzanego o kradzież w obecności wychowawcy poszkodowanego ucznia (w przypadku jego nieobecności - pedagoga szkolnego), przeprowadza rozmowy: ze sprawcą, poszkodowanym oraz ewentualnymi świadkami zdarzenia w celu pełnego ustalenia okoliczności zaistniałego zdarzenia. Jeśli istnieje potrzeba doprowadza do konfrontacji stron, w celu wyjaśnienia zdarzenia.
3. Wychowawca sprawcy zdarzenia informuje dyrektora i pedagoga szkolnego o zaistniałym zdarzeniu.
4. Wychowawcy sprawcy i poszkodowanego wzywają do szkoły rodziców (opiekunów) uczniów.
5. Wynikiem spotkania uczniów: poszkodowanego i sprawcy z wychowawcami, pedagogiem szkolnym, psychologiem oraz rodzicami – jest ustalenie konsekwencji popełnionego czynu (zastosowanie kar zgodnie ze statutem szkoły, w tym obniżenie oceny z zachowania).
6. W uzasadnionych przypadkach, dyrektor szkoły wraz z pedagogiem i wychowawcą podejmuje decyzję o złożeniu zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa (zgłoszenie zdarzenia policji).

Procedura postępowania w przypadku dewastacji mienia i cudzej własności

1. Każdy pracownik szkoły, który był świadkiem dokonania przez ucznia dewastacji mienia lub cudzej własności, natychmiast powiadamia o tym jego wychowawcę.
2. Wychowawca sprawcy przeprowadza rozmowę ze sprawcą, w celu pełnego ustalenia okoliczności zaistniałego zdarzenia.
3. W przypadku ujawnienia kolejnych współsprawców zdarzenia należy poinformować ich wychowawców.
4. Wychowawca informuje dyrektora i pedagoga szkolnego o zaistniałym zdarzeniu.
5. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (opiekunów) ucznia.
6. Wynikiem spotkania ucznia (uczniów) z wychowawcą (wychowawcami), pedagogiem szkolnym oraz rodzicami (opiekunami) – jest ustalenie konsekwencji popełnionego czynu (zastosowanie kar zgodnie ze statutem szkoły, w tym obniżenie oceny z zachowania). Podczas spotkania ustalany jest sposób naprawienia powstałej szkody.
7. W przypadku, gdy sprawca aktu wandalizmu nie został ujawniony, wychowawca - wspólnie z pedagogiem szkolnym, przeprowadza rozmowę z uczniami klasy, której uczniowie mogli być świadkami lub potencjalnymi sprawcami czynu.
8. Klasa lub grupa uczniów , która jest podejrzana o dokonanie dewastacji zobowiązana zostaje podjąć prace na rzecz szkoły (wyznaczone przez dyrektora) jako rekompensatę za wyrządzone szkody.

Procedura postępowania w przypadku używania przez uczniów wulgaryzmów

1. W przypadku jednorazowego zdarzenia polegającego na użyciu przez ucznia wulgaryzmu, pracownik szkoły, który był tego świadkiem, natychmiast powiadamia o tym jego wychowawcę.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem. Jeżeli wulgaryzmy wypowiedziane przez ucznia były dostosowane do konkretnej osoby, uczeń powinien ją przeprosić.
3. W przypadku powtarzającego się używania przez ucznia wulgaryzmów:
 - wychowawca powiadamia pedagoga szkolnego,
 - pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem,
 - wychowawca powiadamia rodziców (opiekunów) ucznia o zaistniałej sytuacji,
 - pedagog i wychowawca rozmawiają z uczniem w obecności jego rodziców (opiekunów), zobowiązują go do poprawy zachowania,
 - w razie konieczności, zostaje przeprowadzona rozmowa ucznia z psychologiem szkolnym,
 - wychowawca informuje ucznia i jego rodziców/opiekunów o zastosowaniu konsekwencji (zgodnych ze statutem szkoły) – w tym obniżeniu oceny z zachowania.
4. W przypadku braku poprawy zachowania, dyrektor szkoły wraz z pedagogiem, wychowawcą i zespołem wychowawczym podejmuje decyzję o zgłoszeniu zachowania ucznia na policję lub składa wniosek do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego o wgląd w sytuację rodzinną ucznia pod kątem zagrożenia demoralizacją.

Agresywne zachowanie ucznia wobec nauczyciela / innego pracownika szkoły (obrażanie, groźby słowne, naruszenie nietykalności osobistej)

1. W każdym przypadku agresywnego zachowania ucznia wobec nauczyciela lub innego pracownika szkoły, zarówno bez obecności osób trzecich, jak i z ich obecnością, podjęta zostaje rozmowa dyscyplinująca z uczniem na temat niewłaściwego zachowania.
2. W przypadku agresywnego zachowania ucznia wobec nauczyciela lub innego pracownika szkoły, mającego miejsce w obecności osób trzecich, uczeń powinien przeprosić osobę, wobec której zawinił, w obecności świadków zdarzenia.
3. Jeśli uczeń przeprosi i obieca poprawę - nauczyciel informuje wychowawcę i rodziców (opiekunów) o incydencie, sporządzając jednocześnie notatkę służbową.
4. W przypadku, gdy uczeń wykazuje bierną postawę lub w dalszym ciągu zachowuje się agresywnie, o szczegółach zdarzenia poinformowany zostaje dyrektor szkoły, który następnie wzywa rodziców (opiekunów) do osobistego stawiennictwa się w placówce.
5. Jeśli sytuacja agresywnego zachowania powtarza się, o zaistniałym fakcie powiadomiony zostaje Wydział Rodzinny i Nieletni Sądu Rejonowego.
6. Można też złożyć zawiadomienie o popełnieniu czynu karalnego przez ucznia. Zgodnie z art. 63 ust.1 KN, nauczyciel podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w Kodeksie Karnym. Osoba obrażana ma prawo wnieść pozew z powództwa cywilnego.

Agresywne zachowanie ze strony ucznia wobec innego ucznia (przemoc fizyczna i psychiczna)

1. Nauczyciel, który jest świadkiem agresywnego zachowania ucznia wobec innego ucznia, podejmuje działania zmierzające do natychmiastowego odizolowania sprawcy od ofiary i przerwania aktu przemocy.
2. Nauczyciel zapewnia bezpieczeństwo (nie pozostawia uczniów bez nadzoru), informuje (telefonicznie lub wyznaczając osoby trzecie) dyrektora szkoły, pedagoga i higienistkę szkolną, która udziela ewentualnej pomocy medycznej wszystkim uczestnikom zajęcia. Jeśli to możliwe zostaje przeprowadzona rozmowa, mająca na celu ustalenie przyczyn i okoliczności zdarzenia.
3. O zaistniałej sytuacji nauczyciel informuje wychowawcę klasy, który wraz z pedagogiem szkolnym przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z uczniem/uczniemi, uświadamiając mu/im nieodpowiednie zachowanie.
4. O szczegółowym przebiegu zdarzenia poinformowani zostają: dyrektor szkoły oraz rodzice (opiekunowie) ucznia.
5. We współpracy z pedagogiem szkolnym i z psychologiem szkolnym wychowawca ukierunkowuje rodziców (opiekunów) w dalszym postępowaniu.
6. W przypadku wystąpienia powtarzających się ataków agresji ze strony ucznia, pedagog szkolny i wychowawca klasy podejmuje współpracę z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną i z policją.

Realne zagrożenie samobójstwem ucznia

1. W razie stwierdzenia realnego zagrożenia samobójstwem ucznia, nie należy pozostawiać ucznia samego (uczeń bezwzględnie pozostaje pod ciągłą opieką nauczyciela lub innego pracownika szkoły).
2. Jeżeli istnieje taka konieczność nauczyciel udziela uczniowi pierwszej pomocy.
3. Nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły, psychologa szkolnego/pedagoga szkolnego, higienistkę i wychowawcę (z pomocą wyznaczonej przez siebie osoby).
4. Dyrektor szkoły informuje o zaistniałym zdarzeniu rodziców (opiekunów) ucznia.
5. Higienistka szkolna wzywa karetkę pogotowia. Dyrektor szkoły, w przypadku braku kontaktu z rodzicami ucznia, wyznacza osobę do opieki w czasie transportu do szpitala.
6. Dalsze działania (po powrocie ucznia do szkoły) podejmuje Zespół ds. Pomocy Psychologiczno- Pedagogicznej i Profilaktyki a w ich zakres wchodzi następujące czynności:
 - wspieranie ucznia po zamiarze lub usiłowaniu samobójstwa, jak również jego rodziny, zyskując – zarówno dla ucznia, jak i jego rodziny – ewentualną pomoc specjalistyczną,
 - ukierunkowanie na realizację zaleceń zawartych we wskazaniach specjalistów, opiekujących się uczniem,
 - prowadzenie rozmów z młodzieżą przez wykwalifikowanych specjalistów,
 - otoczenie ucznia, usiłującego popełnić samobójstwo, stałą opieką psychologiczno-pedagogiczną, dostępną na terenie szkoły.

Procedura postępowania w przypadku posiadania przez ucznia papierosów lub ich palenia na terenie szkoły, podczas wycieczek i imprez organizowanych przez szkołę (dotyczy także e -papierosów)

1. Osoba, która zauważy ucznia posiadającego lub palącego papierosy na terenie szkoły podczas wycieczek i imprez organizowanych przez szkołę, powinna poinformować wychowawcę, pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
2. Wychowawca w obecności pracownika szkoły ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu papierosy, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni. (Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży, ani teczki ucznia- jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji).
3. Wychowawca zabezpiecza papierosy i dopilnowuje, by sprawca uporządkował miejsce zdarzenia.
4. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem rozmawia z uczniem o zdarzeniu i ustala źródło posiadanych papierosów. Wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im informację o paleniu, posiadaniu papierosów przez dziecko.
5. Przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodziców, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Informuje rodziców, iż uczeń złamał prawo i sporządza notatkę z rozmowy z rodzicami, którą podpisuje rodzic (opiekun) dziecka.
6. Jeśli uczeń odmówi oddania papierosów wychowawcy bądź pokazania zawartości teczki szkolnej i kieszeni, wychowawca natychmiast powiadamia dyrektora i rodziców ucznia i czeka na ich przybycie. W obecności rodziców i dyrektora postępuje jak w pkt. 2 i 5.
7. Uczeń posiadający lub palący papierosy na terenie szkoły, podczas wycieczek i imprez organizowanych przez szkołę podlega karom określonym w Statucie Szkoły.
8. W przypadku nieskuteczności zastosowanych środków wychowawczych, kiedy rodzice odmawiają współpracy, dyrektor na wniosek pedagoga i wychowawcy powiadamia pisemnie Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego.

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że na terenie szkoły przebywa uczeń znajdujący się pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających

1. Nauczyciel, który podejrzewa, że na terenie szkoły przebywa uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków, informuje o tym niezwłocznie wychowawcę klasy lub pedagoga szkolnego, higienistkę szkolną oraz dyrektora szkoły.

2. Z uwagi na bezpieczeństwo takiego ucznia nauczyciel lub inny wyznaczony pracownik szkoły (higienistka szkolna, pedagog, psycholog) umieszcza go w miejscu niedostępnym dla innych osób (w gabinecie higienistki, dyrektora, pedagoga, psychologa) i sprawuje nad nim opiekę.

3. Wychowawca ucznia lub dyrektor szkoły:

- informuje rodziców/prawnych opiekunów ucznia, zobowiązując ich do niezwłocznego przybycia do szkoły,

- wzywa policję.

4. Jeśli stan ucznia wskazuje na to, że istnieje realne zagrożenie dla jego życia i zdrowia oraz zagrożenie bezpieczeństwa innych osób, higienistka szkolna wzywa karetkę pogotowia ratunkowego.

5. W przypadku braku możliwości nawiązania kontaktu z rodzicami/prawnymi opiekunami dyrektor szkoły wyznacza osobę, która będzie sprawowała opiekę nad uczniem podczas transportu do szpitala.

6. Wychowawca klasy w konsultacji z dyrektorem i zespołem wychowawczym ustala konsekwencje, jakie zostaną nałożone na ucznia za niewłaściwe zachowanie (zgodnie ze Statutem Szkoły).

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia posiadania przez ucznia substancji przypominającej wyglądem narkotyki środki odurzające lub dopalacze

1. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada narkotyki, środki odurzające lub dopalacze, powinien zażądać od niego, w obecności innego nauczyciela lub pracownika szkoły, przekazania mu podejrzanej substancji, pokazania zawartości plecaka, kieszeni. Należy pamiętać, że nauczyciel nie jest uprawniony do przeszukania odzieży ucznia ani posiadanych przez niego przedmiotów (plecaka, torby) – czynność ta jest zastrzeżona wyłącznie dla funkcjonariuszy policji.
2. Nauczyciel niezwłocznie informuje o swoich podejrzeniach dyrektora szkoły, wychowawcę klasy, pedagoga.
3. Dyrektor zawiadamia policję, a wychowawca klasy, do której uczęszcza uczeń, informuje o zdarzeniu rodziców/prawnych opiekunów ucznia, zobowiązując ich do niezwłocznego przybycia do szkoły.
4. W przypadku, gdy uczeń odmawia wydania substancji oraz ujawnienia zawartości torby/plecaka, według przepisów prawa przeszukania może dokonać policja, która zabezpiecza podejrzaną substancję celem przekazania jej następnie do badań laboratoryjnych i jednoznacznego stwierdzenia jej rodzaju.
5. Jeżeli uczeń dobrowolnie wyda nauczycielowi posiadane substancje lub środki, nauczyciel postępuje według „PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL ZNAJDUJE NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ WYGLĄDEM NARKOTYK , SUBSTANCJE ODURZAJĄCE LUB DOPALACZE”
6. W każdym przypadku popełnienia przez ucznia czynu zabronionego (przez ucznia, który ukończył 13 rok życia, ale przed ukończeniem 17 lat) lub przestępstwa (przez ucznia powyżej 17 roku życia) posiadania środków odurzających lub substancji psychotropowych, wprowadzania do obrotu środków odurzających, udzielania innej osobie, ułatwiania lub umożliwiania ich użycia oraz nakłaniania do ich użycia dyrektor szkoły ma obowiązek niezwłocznie powiadomić policję lub prokuraturę, a w przypadku ucznia w wieku od 13 do 17 roku życia - również sąd rodzinny.
7. Wychowawca klasy w konsultacji z dyrektorem i zespołem wychowawczym ustala konsekwencje, jakie zostaną nałożone na ucznia za niewłaściwe zachowanie (zgodnie ze Statutem Szkoły).

Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk

1. Nauczyciel zabezpiecza zachowując środki ostrożności substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych lub przed zniszczeniem do czasu przyjazdu policji.
2. UWAGA! Zabezpieczonej substancji nie wolno wyciągać z opakowania, przesypywać, przelewać, wąchać, sprawdzać smaku, dotykać. Substancję należy umieścić w pomieszczeniu niedostępnym dla innych osób, nie pozostawiając jej bez nadzoru - nawet w pomieszczeniu zamkniętym (sekretariat szkoły lub gabinet dyrektora).
3. Nauczyciel powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, który wzywa policję.
4. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję oraz informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych (ostre narzędzia np. nóż, żyletka itd.)

1. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń jest w posiadaniu niedozwolonego, ostrego przedmiotu, powinien zażądać jego natychmiastowego oddania.

Należy pamiętać, że nauczyciel nie jest uprawniony do przeszukania odzieży ucznia ani posiadanych przez niego przedmiotów (plecaka, torby).

2. Nauczyciel niezwłocznie informuje o sprawie dyrektora szkoły, wychowawcę klasy, pedagoga.

3. Wychowawca wzywa rodziców/prawnych opiekunów do szkoły. Jeśli uczeń nie chce oddać niebezpiecznego narzędzia, dyrektor szkoły natychmiast powiadamia policję.

4. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodziców, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Informuje rodziców, iż uczeń złamał prawo i sporządza notatkę z rozmowy z rodzicami, którą podpisuje rodzic (opiekun) dziecka.

5. Wychowawca klasy w konsultacji z dyrektorem i zespołem wychowawczym ustala konsekwencje, jakie zostaną nałożone na ucznia za niewłaściwe zachowanie (zgodnie ze Statutem Szkoły).

6. W przypadku nieskuteczności zastosowanych środków wychowawczych, kiedy rodzice odmawiają współpracy, dyrektor na wniosek pedagoga i wychowawcy powiadamia pisemnie Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego.

Procedura postępowania na wypadek wystąpienia przypadków pedofilii w szkole

1. Nauczyciel, który posiada wiedzę lub przypuszczenie o zagrożeniu natychmiast powiadamia dyrektora oraz pedagoga/psychologa szkolnego.
2. W przypadku potwierdzenia informacji o pojawianiu się osób obcych, zaczepiających uczniów, należy bezzwłocznie powiadomić najbliższą placówkę Policji. Następnie dyrektor szkoły winien przekazać pracownikom szkoły informację o stwierdzonym zagrożeniu.
3. Wychowawcy klas oraz pedagogowie/psycholodzy szkolni winni podjąć działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania potencjalnego zagrożenia oraz wskazania możliwych form przekazania informacji o osobach, które mogą stwarzać zagrożenie.
4. W przypadku stwierdzenia, że uczeń był molestowany, bezzwłocznie powinni zostać powiadomieni rodzice/prawni opiekunowie ucznia oraz policja w celu przeprowadzenia czynności sprawdzających, które umożliwią ustalenie sprawcy molestowania.
5. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadza indywidualną rozmowę z uczniem (w obecności rodziców ustala przyczyny i okoliczności zdarzenia).
6. Dyrektor winien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
7. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.
8. Dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami ustali działania z udziałem psychologa dziecięcego lub pedagoga w celu zapewnienia opieki na uczennicą/ucznikiem.

Procedura postępowania na wypadek wystąpienia przypadków rozpowszechniania pornografii w szkole przez ucznia

1. W przypadku powzięcia przez nauczyciela/rodzica lub inną osobę informacji o rozpowszechnianiu przez ucznia pornografii w Internecie, w szkole należy bezzwłocznie powiadomić dyrektora szkoły oraz administratora sieci o zaistniałym zdarzeniu.
2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje informację o osobach, które pokazywały materiały pornograficzne, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez sprawców zdarzenia.
3. Dyrektor szkoły winien przekazać informację o stwierdzonym zagrożeniu pracownikom szkoły.
4. Wychowawca klasy i pedagog/psycholog szkolny winien podjąć działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania zagrożeń, jakie niesie za sobą upublicznianie materiałów o charakterze pornograficznym oraz wskazania możliwych konsekwencji tego typu działań.
5. Dyrektor winien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia, który rozpowszechniał materiały pornograficzne.
6. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.

Procedura postępowania w sytuacji wystąpienia przypadków niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który posiada informację o przypadkach niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole powinien powiadomić wychowawcę klasy i/lub pedagoga/psychologa, a jeżeli jest ich świadkiem, żąda od ucznia zaprzestania czynności i podejmuje z nim rozmowę wychowawczą.
2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje nauczycielowi informację o niepokojących zachowaniach seksualnych, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez uczniów, którzy brali czynny udział w tego typu zachowaniach.
3. Wychowawca lub pedagog/ psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem oraz informuje o zaistniałym zdarzeniu rodziców ucznia.
4. Jeżeli przeprowadzenie rozmowy z uczniem nie jest wystarczające dla zmiany jego zachowań, wychowawca, pedagog lub psycholog szkolny przekazuje rodzicom informację o zachowaniu ich dziecka, zobowiązując ich jednocześnie do szczególnego nadzoru nad nim.
5. Wychowawca może wezwać rodziców/opiekunów prawnych ucznia do szkoły i przeprowadzić rozmowę z uczniem w ich obecności oraz ustalić z nimi dalsze wspólne postępowanie z dzieckiem.
6. W sytuacji, kiedy rodzice odmawiają współpracy lub nie reagują na wezwanie do pojawienia się w szkole oraz gdy szkoła wykorzysta dostępne jej metody oddziaływań wychowawczych i nie przynoszą one spodziewanych efektów, a zachowanie ucznia wskazuje na znaczny stopień demoralizacji (np. uprawianie nierządu), dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich lub Policję – Wydział ds. Nieletnich.
7. Gdy zachowanie ucznia może świadczyć o popełnieniu przez niego przestępstwa (np. gwałtu), pedagog/psycholog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły po uprzednim powiadomieniu o zajściu rodziców/opiekunów ucznia, zawiadamia najbliższą jednostkę Policji, która dalej postępuje zgodnie ze swoimi procedurami. Pedagog/psycholog szkolny całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę.

8. Jeżeli postępowanie świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych, czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez statut i/lub regulamin szkoły.

9. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.

Procedura postępowania na wypadek wystąpienia przypadków prostytucji w szkole lub wśród uczniów

1. W przypadku otrzymania informacji o sytuacji, w której uczeń był świadkiem czynności mogących mieć znamiona prostytucji, nauczyciel/pracownik przyjmujący zawiadomienie powinien powiadomić o zaistniałym wydarzeniu dyrektora szkoły.
2. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, wychowawca powinien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
3. Wychowawca winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami oraz z uczniem. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice/opiekunowie prawni ucznia odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły winien pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub Policję (specjalistę ds. nieletnich).
5. W sytuacji, gdy szkoła wykorzystwała wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenia ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem i itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły winien powiadomić sąd rodzinny lub Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
6. Jeżeli postępowanie świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych, czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez statut i/lub regulamin szkoły.
7. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu karnego, dyrektor szkoły jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.
8. Dyrektor szkoły winien powiadomić Policję o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Procedura dotycząca samowolnego opuszczenia budynku Zespołu Szkół przez ucznia w czasie zajęć

1. Nauczyciel będący świadkiem lub posiadający wiedzę, że uczeń opuścił budynek szkoły informuje o tym jedną z wymienionych osób: wychowawca, pedagog szkolny, psycholog. Zostaje sporządzona notatka ze zdarzenia, pod którą podpisuje się nauczyciel a przy najbliższej okazji uczeń.
2. Wychowawca powiadamia rodziców ucznia o zdarzeniu. W przypadku ponownego złamania zakazu wzywa rodziców do szkoły na rozmowę.
3. W przypadku trzykrotnego złamania regulaminu Zespół Wychowawczy wraz z wychowawcą opracowuje dalsze działania postępowania wobec ucznia.
4. W sytuacji braku poprawy w zachowaniu ucznia dyrektor szkoły na wniosek Zespołu Wychowawczego, po zapoznaniu się z dokumentacją na temat powziętych działań, zawiadamia sąd rodzinny i wnioskuje o wgląd w opiekę rodzicielską ucznia.

Dodatkowo:

1. Nauczyciel odnotowuje na każdej lekcji w dzienniku nieobecność i spóźnienia uczniów. Spóźnienie powyżej 5 minut należy opisać w Karcie Zachowań (z tyłu dziennika) zaznaczając w jakim czasie po rozpoczęciu lekcji uczeń wrócił na zajęcia.
2. W przypadku nagminnych spóźnień nauczyciel informuje wychowawcę. Jeśli z ustaleń wychowawcy wynika, że uczeń w tym czasie opuszcza budynek szkoły, to patrz: "Procedura dotycząca samowolnego opuszczenia budynku Zespołu Szkół".

Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa

1. Nauczyciel będący świadkiem lub posiadający informację o zdarzeniu niezwłocznie powiadomienia dyrektora szkoły. Ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
2. Następnie przekazuje sprawcę (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę.
3. Dyrektor informuje rodziców ucznia sprawcy oraz niezwłocznie powiadamia policję w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
4. W sekretariacie szkoły zostają zabezpieczone ewentualne dowody przestępstwa do czasu przekazania ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego

1. Nauczyciel będący świadkiem zdarzenia lub posiadający wiedzę o nim niezwłocznie informuje dyrektora szkoły, pedagoga, higienistkę szkolną. W przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń higienistka udziela pierwszej pomocy przedmedycznej bądź wzywa karetkę pogotowia ratunkowego.
2. Dyrektor informuje rodziców ucznia oraz niezwłocznie powiadamia policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję – tel. 997 lub 112.

Procedura reagowania na ujawnienie cyberprzemocy

1. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy.

Informacja o tym, że w szkole miała miejsce cyberprzemoc może pochodzić z różnych źródeł. Osobą zgłaszającą fakt prześladowania może być poszkodowany uczeń, jego rodzice, inni uczniowie—świadkowie zdarzenia, nauczyciele.

2. Ustalenie okoliczności zdarzenia.

Wszystkie przypadki przemocy, a więc także przemocy z wykorzystaniem mediów elektronicznych powinny zostać właściwie zbadane, zarejestrowane i udokumentowane.

Jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel nie będący wychowawcą, powinien przekazać informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora.

Pedagog szkolny i dyrektor wspólnie z wychowawcą powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie.

Do zadań szkoły należy także ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.

Nauczyciel informatyki w procedurze interwencyjnej, o ile to możliwe, zabezpiecza dowody i ustala tożsamość sprawcy cyberprzemocy.

3. Zabezpieczenie dowodów:

Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego, itp.) lub adres strony WWW, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.

Zabezpieczenie dowodów nie tylko ułatwi dalsze postępowanie dostawcy usługi (odnalezienie sprawcy, usunięcie szkodliwych treści z serwisu), ale również stanowi materiał, z którym powinny się zapoznać wszystkie zaangażowane w sprawę osoby: dyrektor i pedagog szkolny, rodzice, a wreszcie policja, jeśli doszło do złamania prawa.

Jak można zarejestrować dowody cyberprzemocy?

- telefon komórkowy (nie wolno kasować wiadomości, trzeba zapisywać zarówno te tekstowe jak też zdjęcia, nagrania z dyktafonu czy filmy)

- komunikatory (w niektórych serwisach jest możliwość zapisywania rozmów w tzw. archiwach. Jeżeli nie ma takiej możliwości, można rozmowę skopiować do edytora tekstowego i wydrukować).
- strona WWW (można zapisać widok strony przez naciśnięcie klawisza Print Screen, a następnie wykonać operację Wklej w dokumencie Word lub Paint.
- e-mail (trzeba zapisać wiadomość i to nie tylko treść, ale całą wiadomość, ponieważ może to pomóc w ustaleniu pochodzenia wiadomości).

4. Identyfikacja sprawcy:

Szkoła podejmuje działania mające na celu identyfikację sprawcy cyberprzemocy.

W sytuacji kiedy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z Sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów. Do podjęcia takiego działania zobowiązuje administratora serwisu art. 14 Ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić należy bezwzględnie skontaktować się z policją.

5. Działania wobec sprawcy cyberprzemocy:

W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog szkolny powinien podjąć następujące działania:

- przeprowadzić rozmowę z uczniem, której celem jest ustalenie okoliczności zajścia, wspólnie zastanowić się nad jego przyczynami i poszukać rozwiązania sytuacji konfliktowej;
- omówić z uczniem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane;
- zobowiązać sprawcę do zaprzestania swojego działania i usunięcia z Sieci szkodliwych materiałów;
- ustalić ze sprawcą sposób zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy.

Jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy.

Nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.

Rodzice sprawcy zostają poinformowani o przebiegu zdarzenia i zapoznani z materiałem dowodowym, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środkach dyscyplinarnych wobec ich dziecka.

We współpracy z rodzicami należy opracować projekt kontraktu dla dziecka, określającego zobowiązania ucznia, rodziców i przedstawiciela szkoły oraz konsekwencje nieprzestrzegania przyjętych wymagań i terminy realizacji zadań zawartych w umowie.

6. Zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec sprawcy cyberprzemocy:

Wobec sprawcy cyberprzemocy szkoła stosuje kary zawarte w statucie szkoły, takie same, jak w przypadku każdego rodzaju przemocy.

Dodatkowo uczeń-sprawca może mieć czasowy zakaz korzystania ze szkolnej pracowni multimedialnej w czasie wolnym lub przynoszenia do szkoły akcesoriów elektronicznych (zgodnie z regulaminem korzystania z telefonów komórkowych lub innych urządzeń elektronicznych).

Podjmując decyzję o rodzaju kary należy wziąć pod uwagę:

- rozmiar i rangę szkody — czy materiał został upubliczniony w sposób pozwalający na dotarcie do niego wielu osobom (określa to rozmiar upokorzenia jakiego doznaje ofiara), czy trudno jest wycofać materiał z Sieci, itp.;
- czas trwania prześladowania — czy było to długotrwałe działanie, czy pojedynczy incydent;
- świadomość popełnianego czynu — czy działanie było zaplanowane, a sprawca był świadomy, że wyrządza krzywdę koledze oraz jak wiele wysiłku włożył w ukrycie swojej tożsamości, itp.;
- motywację sprawcy — należy sprawdzić, czy działanie sprawcy nie jest działaniem odwetowym w odpowiedzi na uprzednio doświadczone prześladowanie;
- rodzaj rozpowszechnianego materiału.

7. Działania wobec ofiary cyberprzemocy:

Ofiara cyberprzemocy otrzymuje w szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczną udzielaną przez pedagoga lub psychologa szkolnego.

W strategii działań pomocowych uczeń-ofiara powinien otrzymać wsparcie psychiczne oraz poradę, jak ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie doprowadzić do eskalacji prześladowania: nie utrzymywać kontaktów ze sprawcą, nie kasować dowodów tj. e-maili, SMS-ów, MMS-ów, zdjęć, filmów. Ważna jest też zmiana

danych kontaktowych np. na komunikatorze, zmiana adresu e-mail, a nawet w szczególnie trudnych sytuacjach numeru telefonu (oczywiście robią to rodzice).

Po zakończeniu interwencji wychowawca wraz z osobą udzielającą pomocy monitorują sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocy bądź odwetowe ze strony sprawcy.

Rodzice dziecka będącego ofiarą cyberprzemocy zostają poinformowani o problemie, podjętych działaniach szkoły i, w miarę potrzeb, otrzymują wsparcie i pomoc specjalistów.

8. Wsparcie psychiczne

Podobnie jak w przypadku innych form przemocy, ofiara cyberprzemocy potrzebuje pomocy i emocjonalnego wsparcia ze strony dorosłych. Musi także wiedzieć, że szkoła podejmie odpowiednie kroki w celu rozwiązania problemu.

Podczas rozmowy z uczniem – ofiarą cyberprzemocy:

Należy zapewnić go, że dobrze zrobił, mówiąc o tym, co się stało.

Mówimy, że widzimy i rozumiemy, że jest mu trudno ujawnić to, co go spotkało.

Informujemy go, że nikt nie ma prawa tak się zachowywać wobec niego.

Zapewniamy go, że szkoła nie toleruje żadnej formy przemocy i że postara się mu pomóc, uruchamiając odpowiednie procedury interwencyjne.

Jesteśmy uważni na pozawerbalne przejawy uczuć dziecka – zażenowanie, skrępowanie, wstyd, lęk, przerażenie, smutek, poczucie winy.

9. Ochrona świadków zgłaszających zdarzenie:

Opieką psychologiczno-pedagogiczną otacza szkoła świadków zdarzenia uczestniczących w ustalaniu przebiegu zajścia.

Osoba, której uczeń zaufał informując o cyberprzemocy ma obowiązek postępować tak, by swoim zachowaniem i działaniem nie narażać świadka zgłaszającego problem.

Niedopuszczalne jest konfrontowanie świadka ze sprawcą, jako metoda wyjaśniania sprawy.

Świadkowie powinni być objęci profesjonalną ochroną, a wszystkie działania powinny być tak prowadzone, aby zapewniały bezpieczeństwo nie tylko ofierze, ale i świadkom cyberprzemocy. Ważne jest, by w wyniku interwencji nie narażać świadka na groźby i zdarzenia ze strony sprawcy. Całe postępowanie powinno być prowadzone w sposób bardzo dyskretny i poufny. Jeżeli tak nie będzie, to dziecko może bać się, że wobec niego

też może wystąpić takie zdarzenie i zostanie nazwany „donosicielem”. Dlatego podczas takiej rozmowy pedagog powinien wzbudzić swoim zachowaniem zaufanie oraz poczucie bezpieczeństwa, wykazać zrozumienie i empatię. Należy powiedzieć uczniowi, że postąpił właściwie, że wymagało to od niego odwagi. Należy zapewnić go o dyskrecji i nie ujawniać jego danych osobowych (chyba, że jest to na prośbę policji).

10. Sporządzenie dokumentacji z zajęcia:

Pedagog szkolny zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Dokument powinien zawierać datę i miejsce rozmowy, personalia osób biorących w niej udział i opis ustalonego przebiegu wydarzeń.

Jeśli rozmowa przebiegała w obecności świadka (np. wychowawcy) powinien on podpisać notatkę po jej sporządzeniu.

Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji pedagogicznej (wydruki, opis, itp.).

11. Powiadomienie sądu rodzinnego:

Jeśli rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania dyrektor szkoły powinien pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny, szczególnie jeśli do szkoły napływają informacje o innych przejawach demoralizacji dziecka.

W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje regulaminowe wobec ucznia, spotkania z pedagogiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi pożądaných rezultatów, dyrektor powinien zwrócić się do sądu rodzinnego z zawiadomieniem o podjęcie odpowiednich środków wynikających z ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

W przypadku szczególnie drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa, dyrektor szkoły zobowiązany jest zgłosić te fakty policji i do sądu rodzinnego.